

Rådet for psykisk helse

Postadresse: Postboks 817 Sentrum, 0104 Oslo

Besøksadresse: Grensen 13, 0159 Oslo

Tlf 23 10 38 80

post@psykiskhelse.no

Bank: 1609.08.79875

www.psykiskhelse.no

Org.nr. 971524499



Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Oslo 15. mai 2025

Høringssvar: Forslag om et forsøk med ungdomsprogram og ny statlig ytelse til deltakere i programmet

Rådet for psykisk helse støtter departementets forslag om utprøving av et nytt ungdomsprogram. Fulltidsprogrammet er uten medisinske inngangsvilkår, og skal fungere som en alternativ form for inntektssikring til arbeidsavklaringspenger med strenge krav til aktivitet. Formålet er å undersøke om dette kan bidra til at flere unge får en varig tilknytning til arbeidslivet. Et slikt program kan i tillegg bidra til å redusere stigmatisering, gjennom å legge vekt på deltakernes ressurser og utviklingsmuligheter fremfor begrensninger.

Vi vil trekke frem særskilte hensyn som er nødvendige for å støtte oppunder en god psykisk helseutvikling, særlig fordi dette er en utfordring som berører mange unge som i dag står utenfor arbeid og utdanning.

Vi støtter at inntakskravet til programmet ikke primært skal være helserelatert. Samtidig er det avgjørende at ordningen tar hensyn til unges psykiske helse. I dag har 72 % av AAP-mottakerne under 30 år en psykisk lidelse, og det sier seg selv at mange unge med psykiske helseproblemer, eller erfaring med psykisk uhelse, må kunne omfattes av ordningen. For disse ungdommene er tett og god oppfølging spesielt viktig. Derfor må det utvikles en tydelig struktur for individuell oppfølging og tilpasning som en del av programmet.

Vi vet at det er uønsket variasjon i oppfølgingen mellom ulike NAV-kontor. Den foreslåtte forsøksordningen vil stille økte krav til NAV-veilederne, og det er derfor avgjørende at det utarbeides en tydelig plan for å sikre tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse i NAV. Skal ordningen lykkes, må veilederne være godt rustet til å følge opp unge med psykiske helseutfordringer for å sikre at denne gruppen faktisk inkluderes, og ikke faller utenfor en ordning som nettopp er ment å styrke deres vei inn i arbeid og aktivitet.

Vi er videre opptatt av at aktivitetstiltakene må kvalitetssikres slik at de faktisk er arbeidsrettede, og ikke bare ivaretar en aktivitetsplikt for pliktens skyld. Dette vil kreve et aktivt samarbeid med arbeidslivet, arbeidsgivere og med utdanningsinstitusjoner.

Med vennlig hilsen

Rådet for psykisk helse

generalsekretær

Rådets medlemsorganisasjoner: ADHD Norge, Aurora – interesseorganisasjon for psykisk helse, Bipolarforeningen Norge, FRI – foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold, Fontenehuset Norge, Hjelpetiden Norge, Hvite Ørn, Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse – LPP, Landsforeningen mot seksuelle overgrep, Mental Helse, Mental Helse Ungdom, Norsk Tourette Forening, ROS – Rådgiving om spiseforstyrrelser, Spiseforstyrrelsesforeningen, WSO – Landsforeningen We Shall Overcome, Voksne for Barn, Kirkens SOS, Stiftelsen CRUX, Norges Røde Kors, Fagforbundet, FO – Fellesorganisasjonen, Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk psykiatrisk forening, Norsk Psykologforening, Norsk Sykepleierforbund, NOK.no, Tammelegforeningen, NTNf, Universitetet i Sørøst-Norge, NTNU – Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet, Universitetet i Agder, Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo og Universitetet i Tromsø.